

Psykiatrien under pres

Over en årrække har det psykiatriske system i Danmark være genstand for både debat og hård kritik, ligesom en række forskellige politiske tiltag og økonomiske prioriteringer har søgt at løfte kvaliteten i behandlingen af psykiatriske patienter.

Stadig flere patienter modtager psykiatrisk behandling. Det gælder både for børn og unge og for voksne. De totale udgifter til psykiatrien er steget over en årrække, mens den gennemsnitlige udgift pr. patient er faldende. De samlede udgifter er således ikke steget relativt til stigningen i antallet af patienter.

Notatet undersøger også, hvordan der sideløbende med denne udvikling er sket en udvikling på andre indikatorer, der kan tjene til at sige noget om kvaliteten i det psykiatriske system. På tværs viser udviklingen her positive tegn i relation til nedbringelse af ventetider, mens tiden mellem første og andet ambulante besøg eksempelvis kan være helt op til 60 dage. Antallet af indlæggelser pr. patient og andelen af genindlæggelser er steget i perioden fra 2009-2016, mens antallet af sengedage er faldet.

Analysen viser:

- Det samlede antal patienter i børne- og ungepsykiatrien er på landsplan steget fra 20.686 patienter i 2009 til 33.629 patienter i 2016 – svarende til en stigning på 62,6 procent. I voksenpsykiatrien er antallet af patienter steget fra 89.614 patienter i 2009 til 115.618 patienter i 2016 – svarende til en stigning på 29 procent.
- I perioden fra 2009 til 2016 er udgifterne pr. patient i børne- og ungepsykiatrien faldet med 26,4 procent, mens udgifterne pr. patient i voksenpsykiatrien er faldet med 11,1 procent.
- I børne- og ungepsykiatrien blev der i 2016 i gennemsnit brugt mere end 20.000 kr. mindre pr. patient i Region Nordjylland end i Region Hovedstaden. I voksenpsykiatrien blev der i 2016 i gennemsnit brugt 38.411 kr. mere pr. patient i Region Hovedstaden end i Region Syddanmark.
- I voksenpsykiatrien var andelen af udskrivninger, der førte til en genindlæggelse i 2012 21,1 procent – i 2016 var dette tal 23,8 procent. Antallet af genindlæggelser i børne- og ungepsykiatrien er fra 2012 til 2015 mere end fordoblet – andelen af udskrivninger, der førte til en genindlæggelse er steget fra 12,1 procent i 2012 til 23,9 procent i 2015.
- Den gennemsnitlige ventetid – perioden fra den første henvisning til den første kontakt – er på landsplan faldet fra 2008 til 2016. I voksenpsykiatrien fra 33 til 21 dage. I børne- og ungepsykiatrien fra 71 til 22 dage¹.

¹ Der gøres opmærksom på, at der er relativt få patienter i børne- og ungepsykiatrien i forhold til voksenpsykiatrien, hvorfor få patienter har større effekt på tallene – ændringerne kan derved se voldsommere ud for børne- og ungepsykiatrien. Dette er gennemgående for hele notatet.

- Det gennemsnitlige antal sengedage er på landsplan faldet fra 24,3 i 2010 til 19,7 dage i 2016.

Cevea mener:

I 2014 vedtog Folketingets satspuljepartier at afsætte 2,2 mia. kr. af satspuljemidlerne til fra 2015-2018 at gennemføre et generelt løft af psykiatrien bl.a. ved at tilføje mere personale, udbygning af den ambulante psykiatri og bedre fysiske faciliteter.

Notatet her giver anledning til at spørge, hvorvidt det forventede løft er slået igennem?

En række øvrige indikatorer, der viser udviklingen for enkelte dele af den psykiatriske behandling, spæder til billedet af, at det ikke er tilfældet. Eksempelvis ses lignende tendenser, hvis man dykker ned i tallene for brug af tvang² og selvmord blandt psykiatriske patienter³. Her er det endnu ikke lykkedes at nedbringe tallene som ønsket. Det samme gælder antallet af psykiatriske skadestuebesøg, der er steget markant over en årrække⁴, og antallet af tvangsindlæggelser med politiets hjælp, der de seneste år bl.a. har været sat på dagsordenen af Politiet, der oplever en forøget belastning ifm. tvangsindlæggelse af psykiatriske patienter⁵.

Notatet her og de øvrige tal på området viser samlet set et psykiatrisk system under pres.

KONTAKT

Rie Ljungmann, analytiker
rlj@cevea.dk

FORFATTERE

Rie Ljungmann
Sofie Engelbrecht

NOTAT

Tema: Velfærd
Publiceret d. 01.03.18

CITAT

Nærværende notat må kun citeres med udtrykkelig kildehenvisning til Cevea.

² Sundhedsstyrelsen i rapporten "Monitorering af tvang i psykiatrien" 2016:

https://www.sst.dk/da/nyheder/2017/~/_/media/913705259E44427DAF488B0F84C63A7F.ashx

³ Patienterstatningen i rapporten "Selvmord & selvmordsforsøg – en skade":

<http://pebl.dk/da/Nyheder/Nyhedsarkiv/Selvmord-i-psykiatrien>

⁴ Svar på spørgsmål nr. 415 (Alm. del) til Sundheds- og Ældreministeren, 11. marts 2016:

<http://www.ft.dk/samling/20151/almdel/suu/spm/415/svar/1314958/1619032/index.htm>

⁵ Forbundsformand Claus Oxfelt i debatindlægget "Politiet er blevet skraldespand for andres svigt":

<http://www.politiforbundet.dk/nyheder/nyheder/2017/oktober/debatindlaeg-politiet-er-blevet-skraldespand-for-andres-svigt>

UDGIFTER I PSYKIATRIEN

Til at afspejle udviklingen i udgifter til psykiatrien, er der i nærværende notat gjort brug af Sundhedsdatastyrelsens opgørelse af de tilrettede driftsudgifter. De tilrettede driftsudgifter er tilrettet således at, at der kun er medtaget udgifter, der bidrager til psykiatrisk patientbehandling.

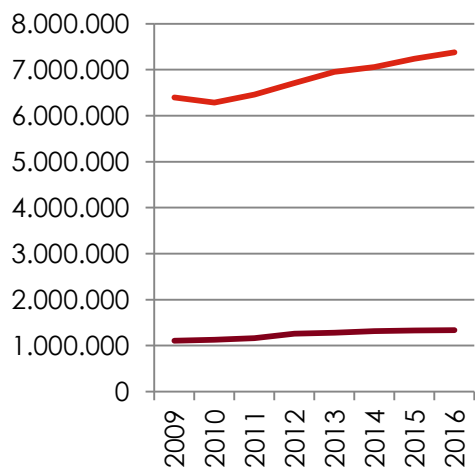
Generelt er udgifterne til psykiatrien på landsplan steget fra 2009 til 2016 både i børne- og ungepsykiatrien og i voksenpsykiatrien, mens udgifterne pr. patient er faldet. De samlede udgifter er således ikke steget tilsvarende til antallet af patienter.

Udgifter på landsplan

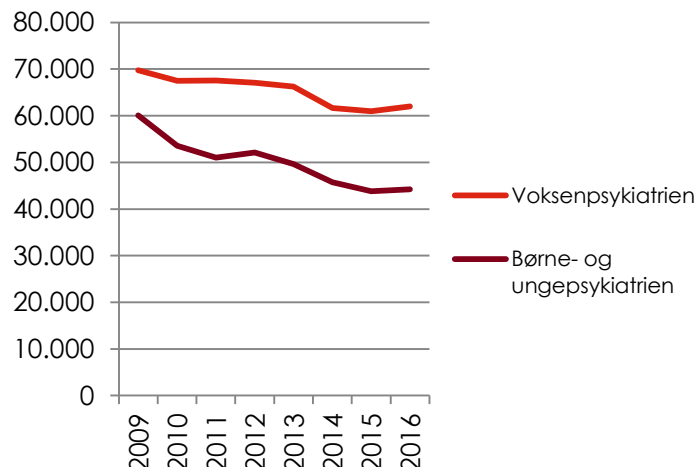
Figur 1 viser, at de tilrettede udgifter til voksenpsykiatrien på landsplan er steget fra 6,4 mia. kr. i 2009 til 7,4 mia. kr. i 2016 – en stigning på 15,4 procent⁶. Den gennemsnitlige udgift pr. patient jf. figur 2 er faldet fra 69.730 kr. i 2009 til 61.988 kr. i 2016 – et fald på 11,1 procent¹, dog med en kortvarig stigning fra 2015 til 2016.

I 2009 lå de tilrettede driftsudgifter på landsplan i børne- og ungepsykiatrien på 1,1 mia. kr.. I 2016 var tallet steget til 1,3 mia. kr. – svarende til en stigning på 20,9 procent⁷. På landsplan blev der i 2009 i gennemsnit brugt 60.095 kr. pr. patient, i 2016 var tallet 44.217 kr. – svarende til et fald på 26,4 procent¹. Ligeledes med lille stigning fra 2015 til 2016.

Figur 1: De tilrettede driftsudgifter i 1.000 kr.

Figur 2: Udgift pr. patient

Kilde: Danske Regioner. Benchmarking af psykiatrien. Og egne beregninger.

Derudover viser figur 2, at forskellen mellem udgifter pr. patient i hhv. børne- og ungepsykiatrien og voksenpsykiatrien er steget.

⁶ og ⁷: Der er ved udregning af ændringen i procent gjort brug af ikke-afrundede tal. I voksenpsykiatrien lå driftsudgifterne i 2009 på 6.393.616 tusind og i 2016 på 7.380.230 tusind. I børne- og ungepsykiatrien lå driftsudgifterne i 2009 på 1.104.843 tusind og i 2016 på 1.335.270 tusind.

I 2009 blev der i gennemsnit brugt 9.635 kr. mere pr. patient i voksenpsykiatrien end i børne- og ungepsykiatrien. I 2016 var tallet 17.771 mere pr. patient i voksenpsykiatrien end i børne- og ungepsykiatrien. Det svarer til, at der i 2009 blev brugt 13,9 procent og i 2016 28,2 procent mere pr. patient i voksenpsykiatrien sammenlignet med børne- og ungepsykiatrien.

Udgifter fordelt på regioner

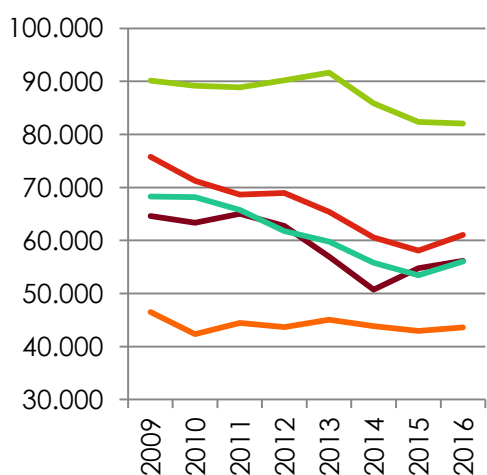
Hvis man dykker ned i udgifterne i de forskellige regioner, er det ud fra Figur 3 og 4 tydeligt, at der ikke bliver brugt lige mange penge pr. patient regionerne i mellem, og at der er variationer mellem udviklingen i udgifterne pr. patient i landets fem regioner. Det gør sig især gældende inden for børne- og ungepsykiatrien.

I voksenpsykiatrien har Region Hovedstaden fra 2009 til 2016 haft den højeste udgift pr. patient i voksenpsykiatrien, mens Region Syddanmark i samme periode har haft den laveste udgift pr. patient. Gennem de otte år har der været stor forskel på udgifterne pr. patient i de to regioner. I 2016 var udgiften pr. patient i Region Syddanmark 43.623 kr., mens udgiften pr. patient i Region Hovedstaden var 82.034 kr.. Der blev således i 2016 i gennemsnit brugt 38.411 kr., svarende til 46,8 procent, mere pr. patient i Region Hovedstaden end i Region Syddanmark i voksenpsykiatrien.

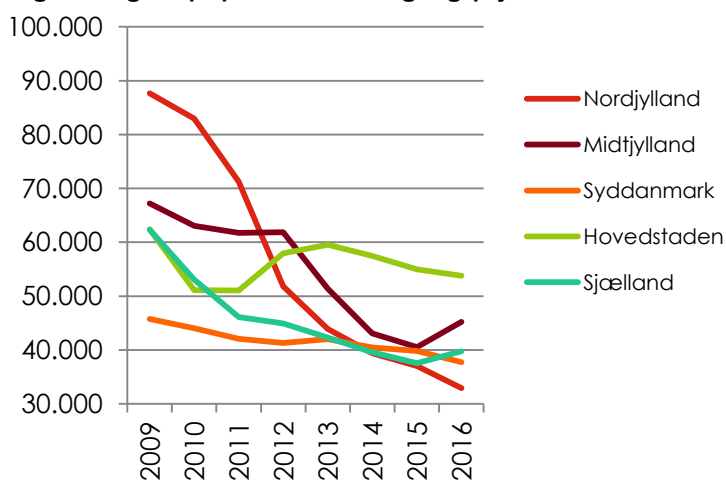
I børne- og ungepsykiatrien var Region Nordjylland i 2016 den region, der med 32.938 kr. brugte færrest penge pr. patient. Modsat brugte Region Hovedstaden 53.809 kr. pr. patient i 2016 og var den region, der brugte flest penge pr. patient. Der blev således brugt mere end 20.000 kr. mindre pr. patient i Region Nordjylland end i Region Hovedstaden i 2016 i børne- og ungepsykiatrien.

Region Nordjylland er samtidigt den region, der i perioden har oplevet det største fald i udgifter pr. patient fra 87.673 kr. til 32.938 kr. – svarende til et fald på 54.735 kr. eller 62,4 procent pr. patient. Region Nordjylland er derved gået fra at være den region, der brugte flest penge pr. patient i 2009 til at være den region, der brugte færrest penge pr. patient i 2016 i børne- og ungepsykiatrien.

Figur 3: Udgifter pr. patient i voksenpsykiatrien

Figur 4: Udgifter pr. patient i børne- og ungepsykiatrien

Kilde: Danske Regioner, Benchmarking af psykiatrien. Og egne beregninger.

ANTAL PATIENTER I PSYKIATRIEN

Antallet af patienter er i følgende afsnit opgjort som antallet af unikke patienter, der har været i kontakt med sundhedsvæsenet en eller flere gange i løbet af året.

Antallet af patienter i psykiatrien har ifølge Sundhedsdatastyrelsens ”Nøgletal om sundhedsvæsenet 2009-2016” været stigende på landsplan. Det samlede antal af patienter i børne- og ungepsykiatrien er på landsplan steget fra 20.686 patienter i 2009 til 33.629 patienter i 2016 – svarende til en stigning på 62,6 procent. I voksenpsykiatrien er antallet af patienter steget fra 89.614 patienter i 2009 til 115.618 patienter i 2016 – svarende til en stigning på 29 procent.

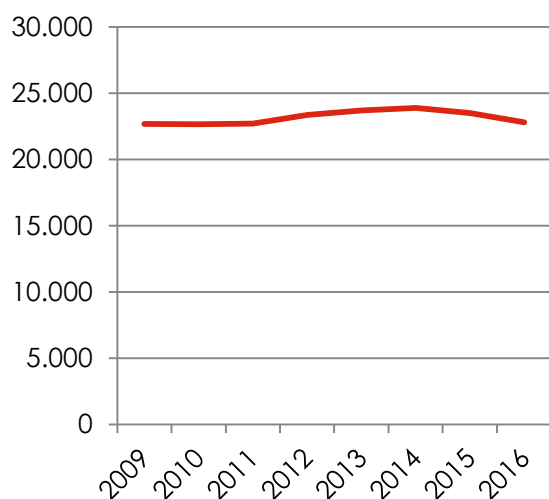
Indlagte patienter

Indlagte patienter tælles ifølge Sundhedsdatastyrelsen som en patient, der optager en normeret sengeplads på en psykiatrisk afdeling.

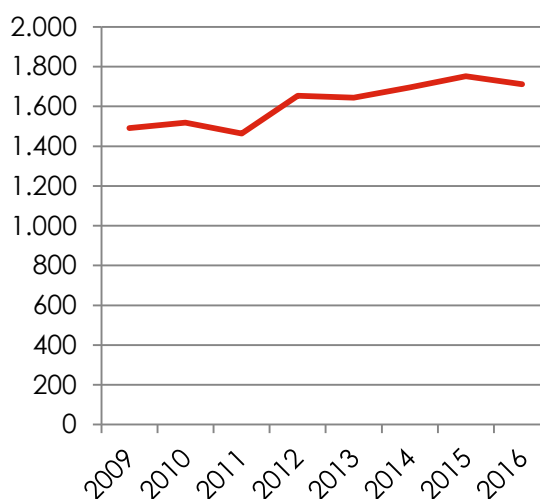
Antallet af indlagte patienter i voksenpsykiatrien ligger jf. figur 5 på næsten samme niveau i 2016 som i 2009 – tallet på landsplan er steget 0,6 procent fra 22.669 til 22.801 patient fra 2009 til 2016.

Udviklingen i antallet af indlagte patienter i børne- og ungepsykiatrien ses i figur 6 og er på landsplan steget med 261 patienter fra 2009 til 2015, svarende til en stigning på 17,5 procent. Antallet er derefter fra 2015 til 2016 faldet fra 1.752 patienter til 1.712 patienter. I 2016 var antallet af patienter 14,8 procent højere end i det var i 2009.

Figur 5: Antal indlagte i voksenpsykiatrien

Figur 6: Antal indlagte i børne- og ungepsykiatrien

Kilde: Sundhedsdatastyrelsen 2017. Nøgletal om sundhedsvæsenet 2009-2016.

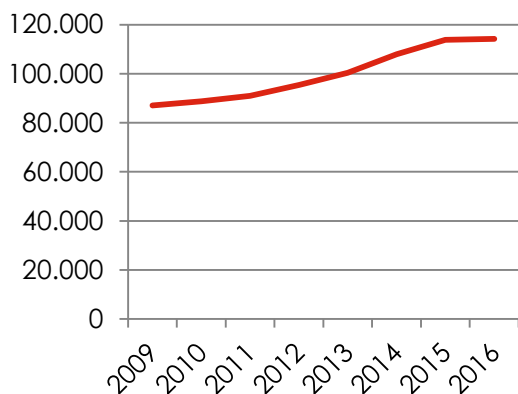
Ambulante patienter

En ambulant patient er ifølge Sundhedsdatastyrelsen indskrevet på en ambulant stamafdeling, men optager ikke en normeret sengeplads og er derved ikke indlagt – men kommer til ambulant besøg og tager hjem samme dag.

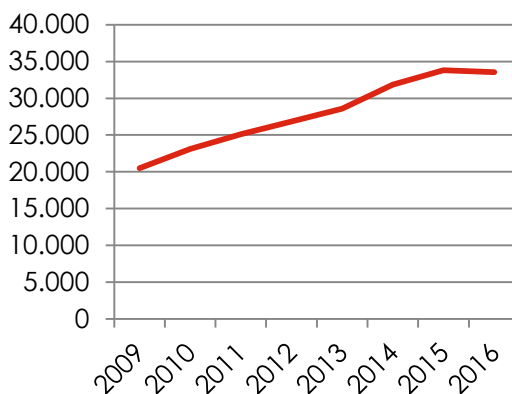
Figur 9 og 10 viser, at udviklingen i ambulante patienter har været stigende både i voksenpsykiatrien og i børne- og ungepsykiatrien. I voksenpsykiatrien er antallet af patienter steget fra 87.024 patienter i 2009 til 114.258 patienter i 2016 – svarende til en stigning på 31,3 procent.

I børne- og ungepsykiatrien er antallet af ambulante patienter steget fra 20.507 patienter i 2009 til 33.557 patienter i 2016 – svarende til en stigning på 63,6 procent.

Figur 7: Ambulante patienter i voksenpsykiatrien

Figur 8: Ambulante patienter i børn- og ungepsykiatrien

Kilde: Sundhedsdatastyrelsen 2017. Nøgletal om sundhedsvæsenet 2009-2016.

Det er tydeligt, at mens antallet af indlagte patienter over det seneste otte år har ligget nogenlunde stabilt, så er antallet af ambulante patienter vokset kraftigt.

I voksenpsykiatrien er stigningen i antallet af patienter i ambulant behandling 30,7 procentpoint større end stigningen i antallet af indlagte patienter. I børne- og ungepsykiatrien er stigningen i antallet af patienter i ambulant behandling 48,8 procentpoint større end stigningen i antallet af indlagte patienter.

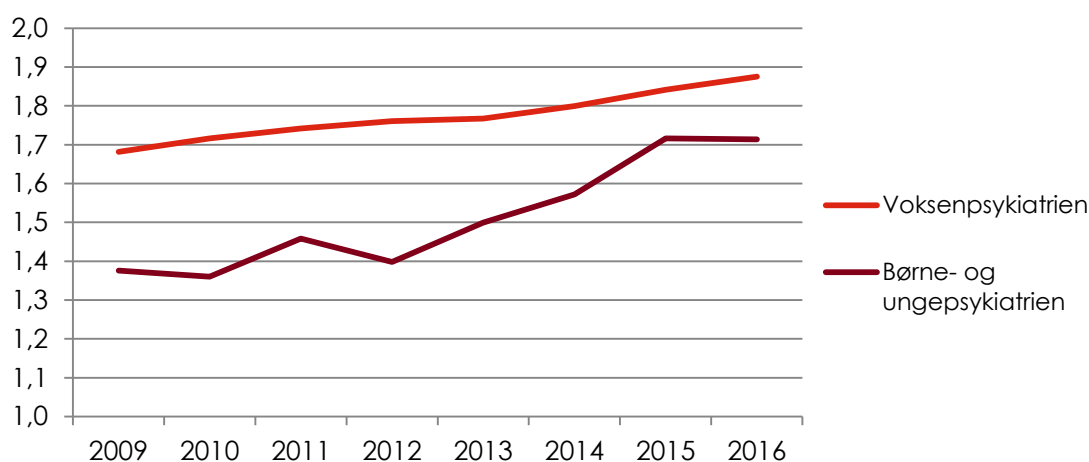
Tallene siger ikke noget om, hvorvidt stigningen i antallet af ambulante patienter skyldes, at det er den bedste behandling for de enkelte patienter, eller at der ikke er sengepladser nok til patienter, der egentlig ville have mest gavn af en indlæggelse.

INDLÆGSELSE OG GENINDLÆGSELSE I PSYKIATRIEN

Antal indlæggelser pr. patient

Antallet af indlæggelser pr. patient⁸ er jf. figur 9 steget både inden for voksenpsykiatrien og inden for børne- og ungepsykiatrien fra 2009 til 2016. Stigningen har været mest markant i børne- og ungepsykiatrien fra 2012 til 2015, hvor det gennemsnitlige antal af indlæggelser pr. patient steg fra 1,4 til 1,7 indlæggelser pr. patient. Antallet af indlæggelser pr. patient i voksenpsykiatrien steg fra 2009 til 2016 fra 1,7 til 1,9 indlæggelser pr. patient.

Figur 9: Antal indlæggelser pr. patient

Kilde: Sundhedsdatastyrelsen 2017. Nøgletal om sundhedsvæsenet 2009-2016.

Genindlæggelser

En genindlæggelse er en indlæggelse, hvor den indlagte patient er indlagt igen inden for 30 dage efter at være blevet udskrevet fra en psykiatrisk sygehusafdeling. Overflytninger fra en afdeling til en anden er ikke en del af tallet.

Andelen af udskrivninger, hvor patienten genindlægges, beregnes som antallet af udskrivninger op til en genindlæggelse divideret med det totale antal udskrivninger i løbet af året. Det betyder, at unikke patienter kan optræde i tallene mere end en gang.

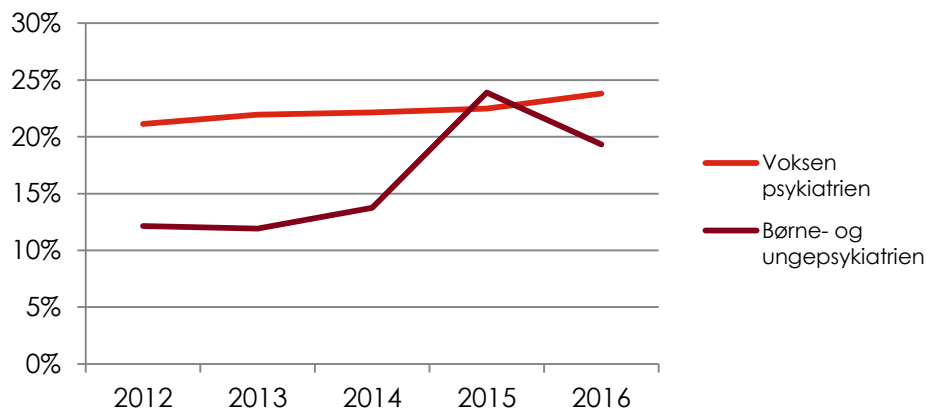
Udviklingen i andelen af genindlæggelser ses i figur 10 for hhv. voksenpsykiatrien og børne- og ungepsykiatrien. I voksenpsykiatrien er antallet af genindlæggelser steget fra 8.582 genindlæggelser i 2012 til 10.380 genindlæggelser i 2016. I 2012 udgjorde udskrivninger, hvor patienten blev genindlagt inden for 30 dage 21,1 procent af det totale antal udskrivninger – i 2016 var dette tal 23,8 procent.

⁸ Overflytninger fra en sygehusafdeling til en anden tælles ikke som en selvstændig indlæggelse.

I børne- og ungepsykiatrien har stigningen i antallet af genindlæggelser været kraftigere – antallet af genindlæggelser er steget fra 198 i 2012 til 524 i 2015, hvor tallet toppede. Antallet af genindlæggelser i børne- og ungepsykiatrien er i perioden således mere end fordoblet, om end det bør noteres, at gruppen af patienter her er meget lille, hvorfor nogle få kan tegne en meget voldsom udvikling. Eksempelvis tegnede otte patienter ifølge Danske Regioners analysemagasin Regio sig for halvdelen af samtlige 524 genindlæggelser i børne- og ungdomspsykiatrien i 2015.

Andelen af udskrivninger i børne- og ungepsykiatrien, hvor patienten blev genindlagt inden for 30 dage, af det totale antal udskrivninger er steget fra 12,1 procent i 2012 til 23,9 procent i 2015. Fra 2015 til 2016 er der sket et fald i antallet af genindlæggelser – i 2016 var antallet 403 genindlæggelser, svarende til 19,3 procent af de patienter, der blev udskrevet.

Figur 10: Andel af udskrivninger, hvor patienten genindlægges

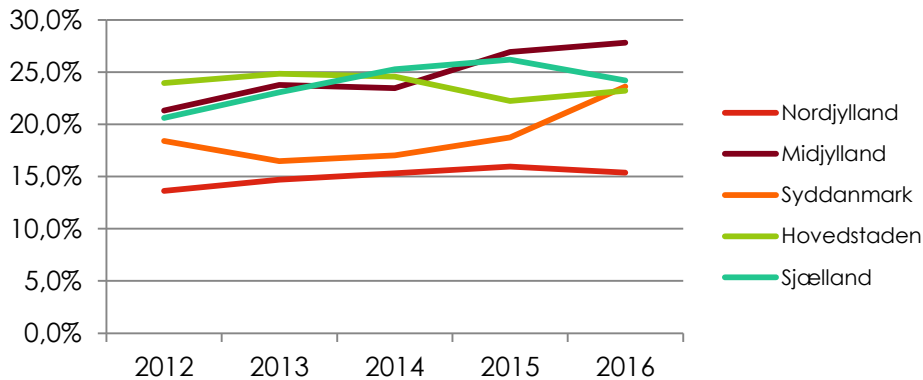

Kilde: Danske Regioner. Benchmarking af psykiatrien 2016.

Figur 11 viser udviklingen i andelen af genindlæggelser i voksenpsykiatrien fordelt på regioner. Det fremgår, at ikke alle regioner har samme udvikling eller niveau af genindlæggelser. Region Nordjylland er den region, hvor andelen af genindlæggelser i 2016 var lavest med en andel på 15,4 procent. I den anden ende ligger Region Midtjylland, hvor 27,8 procent af det totale antal udskrivninger førte til en genindlæggelse i 2016. Region Midtjylland var i 2016 den eneste region, hvor mere end en fjerdedel af patienterne blev genindskrevet.

Figur 11: Andel af udskrivninger, hvor patienten genindlægges i voksenpsykiatrien

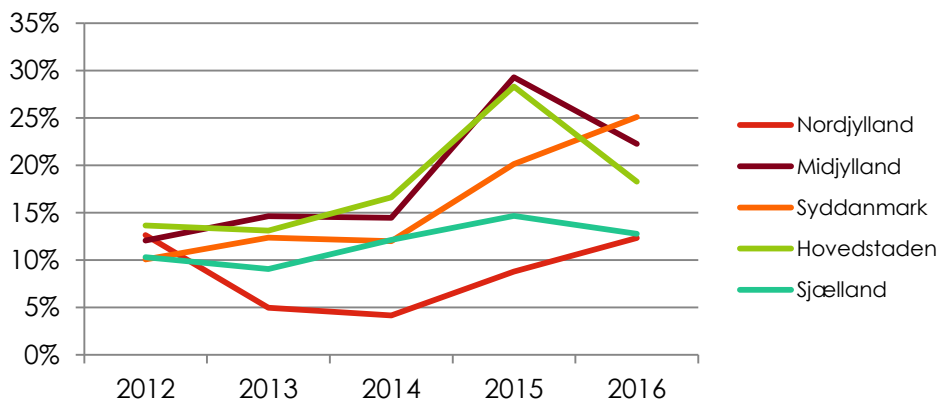

Kilde: Danske Regioner. Benchmarking af psykiatrien 2016

Figur 12 viser, at de fem regioner har gennemgået forskellige udviklinger i andelen af genindlæggelser i børne- og ungepsykiatrien. Alle fem regioner oplevede en stigning i andelen af genindlæggelser fra 2014 til 2015. I 2015 havde region Hovedstaden og Region Midtjylland den største andel af genindlæggelser, mens begge regioner oplevede et fald i andelen af genindlæggelser fra 2015 til 2016.

Region Syddanmark har derimod ikke fået knækket kurven og ligger i 2016 som den region, der tegnede sig for den største andel af genindlæggelser. Ligeledes gælder det for Region Nordjylland – til trods for at det er den region med den laveste andel genindlæggelser – at den faldende andel, der ses på landsplan, heller ikke her var slået igennem i 2016.

Figur 12: Andel af udskrivninger, hvor patienten genindlægges i børne- og ungepsykiatrien

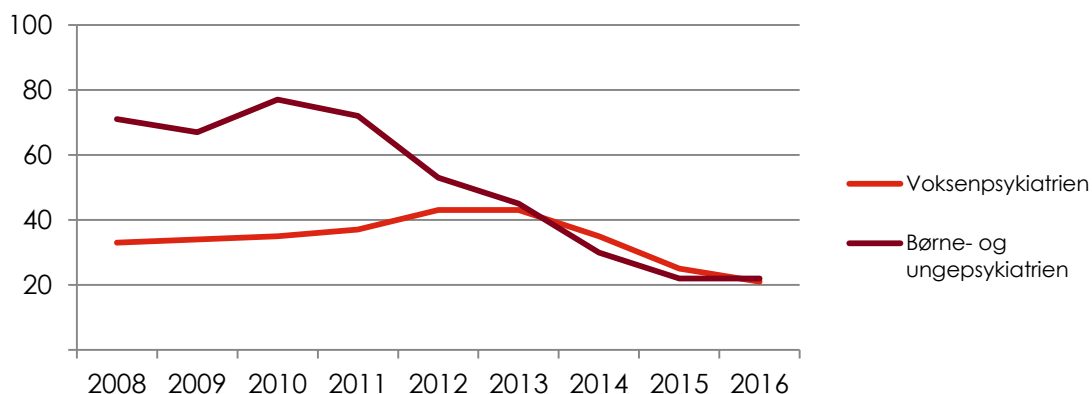
Kilde: Danske Regioner. Benchmarking af psykiatrien 2016

VENTETID I PSYKIATRIEN

Den gennemsnitlige ventetid defineres som perioden fra den første henvisning til den første kontakt. Tallene fortæller således ikke noget fortæller om afstanden fra første kontakt til den følgende og derved til det egentlige forløbs start.

Figur 13 viser, at den gennemsnitlige ventetid – både for voksenpsykiatrien og for børne- og ungepsykiatrien – faldet fra 2008 til 2016. På landsplan er den gennemsnitlige ventetid i voksenpsykiatrien faldet fra 33 dage til 21 dage fra 2008 til 2016 med en lille stigning midt i perioden. I 2012 og 2013 var ventetiden oppe på 43 dage i gennemsnit. På landsplan er den gennemsnitlige ventetid i psykiatrien for børn og unge faldet fra 71 dage i 2008 til 22 dage i 2016.

Figur 13: Ventetid i hhv. voksenpsykiatrien og børne- og ungepsykiatrien.

Kilde: Sundhedsdatastyrelsen. Ventetider i psykiatrien.

Til trods for, at ventetiden er faldet både i voksenpsykiatrien og i børne- og ungepsykiatrien er der for nogle patienter lang ventetid mellem første og andet ambulante besøg. Ifølge Danske Regioners "Benchmarking af psykiatrien 2016" var der for 11 procent af patienterne i voksenpsykiatrien og 17 procent af patienterne i børne- og ungepsykiatrien mere end 60 dage mellem første og andet ambulante besøg i 2016.

Figur 14: Tid mellem første og andet ambulante besøg

	Voksenpsykiatrien			Børne- og ungepsykiatrien		
	0-30 dage	31-60 dage	61+ dage	0-30 dage	31-60 dage	61+ dage
2012	67 %	19 %	14 %	56 %	18 %	26 %
2013	69 %	18 %	13 %	55 %	16 %	29 %
2014	70 %	19 %	11 %	62 %	16 %	22 %
2015	71 %	18 %	11 %	68 %	17 %	15 %
2016	70 %	19 %	11 %	67 %	16 %	17 %

Kilde: Danske Regioner. Benchmarking af psykiatrien 2016

ANTAL SENGEDAGE UNDER INDLÆGGELSE I PSYKIATRIEN

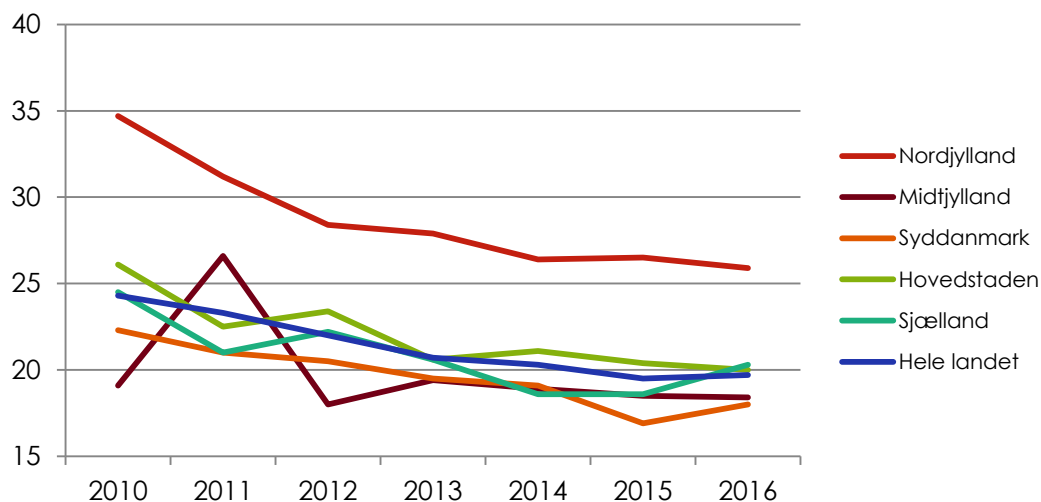
Sengedage er opgjort som antallet af dage mellem en patient indlægges og udskrives. En indlæggelse vil som minimum vare én dag.

Det gennemsnitlige antal sengedage under indlæggelse er på landsplan faldet fra 24,3 dage i 2010 til 19,7 dage i 2016.

Fire ud af de fem regioner ligger i 2016 relativt tæt med en spredning på 2,3 dage. Region Nordjylland ligger højere end de andre regioner med et gennemsnitligt antal sengedage på 25,9 dage, hvilket er 5,6 dage mere end Region Sjælland, der er den region, der har det næsthøjeste antal sengedage under indlæggelse.

Det gennemsnitlige antal sengedage er på landplan steget en smule fra 2015 til 2016, hvilket skyldes en stigning i Region Sjælland og Region Syddanmark – de resterende tre regioner oplevede et stadigt fald i det gennemsnitlige antal af sengedage fra 2015 til 2016.

Figur 15: Det gennemsnitlige antal sengedage under indlæggelse

Kilde: Sundhedsdatastyrelsen 2017. Nøgletal om sundhedsvæsenet 2009-2016.

METODEN BAG NOTATET

I det følgende redegøres for nogle metodiske overvejelser i forbindelse med udarbejdelsen af notatet, samt en definition af de mest centrale begreber, der er anvendt. Nederst findes en angivelse af kilder, der er benyttet undervejs i notatet.

Flere steder igennem dette notat er der skelnet mellem børne- og ungepsykiatrien og voksenpsykiatrien. Denne skelnen skyldes, at der er tale om to forskellige lægefaglige specialer. Børne- og ungepsykiatrien er defineret med udgangspunkt i patients alder og omhandler som udgangspunkt patienter op til og med 17 år. Mens voksenpsykiatrien omhandler patienter, der er 18 år eller ældre. Der kan dog være patienter eller diagnosegrupper, der overskrider denne aldersgrænse.

Der skelnes mellem sygehusregion og bopælsregion. Bopælsregion refererer til den region, hvor patienten er bosiddende. Sygehusregion refererer til den region, hvor patienten behandles eller er indlagt.

Figur 3 og 4 (udgifter pr. patient) og 11 og 12 (genindlæggelser) er fordelt ud fra sygehusregion. Figur 15 (sengedage) er fordelt ud fra bopælsregion.

Definition, "de tilrettede driftsudgifter": Tallene for 2009 til og med 2011 er hentet fra Danske Regionernes publikation: Benchmarking af psykiatrien for det givne år. Driftsudgifterne for 2012 til og med 2016 er hentet fra Danske Regionernes publikation: Benchmarking af psykiatrien 2016. Tallene for alle år er pris-korrigeret til 2016-priser.

Definition, "antallet af patienter": Patienter er antallet af unikke patienter, som har været i kontakt med sundhedsvæsenet en eller flere gange i løbet af året.

Definition, "antallet af indlæggelser": En indlæggelse tælles som en patients udskrivning fra en psykiatrisk sygehusafdeling, hvor patienten har optaget en normeret sengeplads. Overflytninger mellem sygehusafdelinger tæller ikke med som en selvstændig indlæggelse, men indgår i sengedagene for den samlede sygehusindlæggelse. Tallene omfatter patienter behandlet på offentlige sygehuse samt offentligt betalt behandling på private sygehuse.

Kilder

Bedre Psykiatri. Pårørendes syn på psykiatrihandleplanen af 2014.
http://bedrepsykiatri.dk/media/66081/data_alle_160706.pdf

Danske Regioner. Benchmarking af psykiatrien 2009.

<http://www.regioner.dk/media/1466/benchmarking-2009.pdf>

Danske Regioner. Benchmarking af psykiatrien 2010.

<http://www.regioner.dk/media/1467/benchmarking-2010.pdf>

Danske Regioner. Benchmarking af psykiatrien 2011.

<http://www.regioner.dk/media/1468/benchmarking-2011.pdf>

Danske Regioner. Benchmarking af psykiatrien 2016.

<http://www.regioner.dk/media/5702/benchmarking-af-psykiatrien-2016.pdf>

Danske Regioner. Regio – Danske Regioners Analysemagasin. Nr. 15. Årgang 3. December 2016.

<http://www.e-pages.dk/regioner/109/html5/>

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg 2016. Svar på spørgsmål nr. 415 (Alm. del) til Sundheds- og Ældreministeren, 11. marts 2016:

<http://www.ft.dk/samling/20151/almdel/suu/spm/415/svar/1314958/1619032/index.htm>

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse. Ligeværd – nyt fokus for mennesker med psykiske lidelser. En langsigtet plan. 2014.

https://www.sum.dk/Aktuelt/Publikationer/~//media/Filer%20-%20Publikationer_i_pdf/2014/Ligevaerd-psykiatriplan-maj-2014/Psykiatri_handlingsplan-netudgave.ashx

Patienterstatningen. Selvmord & selvmordsforsøg – en skade. 2015.

<http://pebl.dk/da/Nyheder/Nyhedsarkiv/Selvord-i-psykiatrien>

Politiforbundet. "Politiet er blevet skraldespand for andres svigt". 2017.

<http://www.politiforbundet.dk/nyheder/nyheder/2017/oktober/debatindlaeg-politiet-er-blevet-skraldespand-for-andres-svigt>

Sundhedsdatastyrelsen 2017. Nøgletal om sundhedsvæsenet 2009-2016.

<https://sundhedsdatastyrelsen.dk/da/tal-og-analyser/analyser-og-rapporter/sundhedsvaesenet/noegletal-om-sundhedsvaesenet>

Sundhedsdatastyrelsen. Ventetider i psykiatrien. Træk fra online-database, december 2017.

<http://www.esundhed.dk/sundhedskvalitet/ventetider/Sider/Ventetiderpsy01.aspx>

Sundhedsstyrelsen. Monitorering af tvang i psykiatrien, 2016:

<https://www.sst.dk/da/nyheder/2017/~//media/913705259E44427DAF488B0F84C63A7F.ash>